

УДК:[799.322/004.915]

Віктор ГАЛАЗІЮК

Вікторія КОВАЛЬ

Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗМАГАНЬ ЗІ СТРІЛЬБИ З ЛУКА В ОНЛАЙН-ФОРМАТІ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ IANSEO

***Анотація.** У статті розглянуто проведення змагань зі стрільби з лука з використанням інформаційної системи IANSEO у зональному форматі у відповідності до карантинних обмежень та обмежень воєнного стану. Проаналізовано проведення змагань всесвітньої серії зі стрільби з лука у приміщенні у онлайн-форматі, а також організації відкритих змагань зі стрільби з лука у зональному форматі в Україні, Великій Британії та США.*

***Ключові слова:** IANSEO, стрільба з лука, зональний формат, онлайн, воєнний стан, карантин, virtual tournament.*

***Abstract.** The article examines the conduct of archery competitions using the IANSEO information system in a zonal format in accordance with quarantine and martial law restrictions. The conduct of the world indoor archery series competitions in the online format, as well as the organization of open archery competitions in the zonal format in Ukraine, Great Britain and the USA, were analyzed.*

***Key words:** IANSEO, archery, zone format, online, martial law, quarantine, virtual tournament.*

Вступ. Карантинні обмеження, введені у всьому світі та Україні з березня 2020 року, призвели до виникнення нових форматів організації тренувальних занять та проведення змагань [1]. Так, у стрільбі з лука став актуальним

онлайн-формат проведення змагань, а спортсмени з тренерами стали організовувати тренувальний процес із застосуванням засобів відео-зв'язку.

В умовах карантинних обмежень у світі, які призвели до зменшення кількості тренувального навантаження, деякі спортсмени переглянули свій тренувальний графік, збільшивши підготовку у спортивній психології. Понад 90% спортсменів, які брали участь у мега-подіях, таких як Олімпійські ігри, використовували образне тренування. Вони застосовували образи для відпрацювання навичок і стратегій під час навчання, відтворювали реальні звуки, записані з міжнародних змагань зі стрільби з лука, а в лабораторії проводили тренування нейрозворотного зв'язку. Підхід спортивної психології, що поєднує образи та нейрозворотний зв'язок, є ефективною технікою навчання, яка може об'єктивно вимірювати психологічний стан спортсменів і надавати їм точний зворотний зв'язок на основі опитувальників із зображеннями та даних консультування. Тренування нейрозворотного зв'язку в реальному часі здатне покращувати саморегуляцію стрільців і підвищити їхню ефективність у відчутті та нервовій активності [2].

Розуміння особливостей організації масових спортивних заходів у зоні воєнних дій, що стало нагальною потребою для України з 24 лютого 2023 року, може допомогти уникнути неприємних наслідків та зберегти життя і здоров'я учасників. Найбільшою загрозою в процесі організації і проведення загань в умовах воєнного стану вважається загострення бойових дій на території регіону, зниження рівня популярності виду спорту, зручність інфраструктури спортивного об'єкта [3].

Зазначений у Єдиній спортивній класифікації України (ЄСКУ) [4] зональний формат проведення змагань дозволяє організовувати змагання у стрільбі з лука безпосередньо на тренувальних базах спортсменів, з дотриманням обмежень воєнного стану та карантину. Такий формат запропонували у Всесвітній федерації стрільби з лука, організувавши

Всесвітню серію змагань зі стрільби з лука у приміщенні 2021 року зонально [5]. Специфіка виду спорту дозволяє організувати відносно чесну оцінку результатів самими спортсменами із залученням місцевих суддів та інших спортсменів, із фото- та відеофіксацією результатів.

Мета та завдання дослідження. Проаналізувати досвід організації змагань зі стрільби з лука у зональному форматі у різних країнах світу, а також використання інформаційної системи ведення результатів змагань зі стрільби з лука IANSEO в Україні та світі.

Матеріал і методи дослідження. У 2016 році, відповідаючи розвитку технологій, Всесвітня федерація стрільби з лука випустила застосунок для смартфонів Head2Head, який дозволяв проведення матчів між спортсменами у дистанційному форматі, із віртуальним суперником або участь у одному з історичних матчів Олімпійських ігор, чемпіонатів та етапів Кубків світу, замість одного з учасників.

Першими віртуальними змаганнями можна вважати змагання по переписці, коли представники клубів з різних міст та країн домовлялись між собою про формат і терміни проведення змагання на місцях та об'єднували всі результати, надсилаючи їх до організаційного комітету заходу.

Із початком пандемії коронавірусу у світі у 2020 році, Всесвітня федерація організувала серію онлайн турнірів зі стрільби з лука у приміщенні, яка включала 4 етапи взимку 2020-2021 років та дозволила залучити більше 16 тис. лучників з усього світу. В умовах скасування більшості змагань, обмежень на перебування спортсменів у залах для тренувань, запропонований формат дозволив залучити як провідних спортсменів, так і спортсменів, які раніше не брали участь у міжнародних змаганнях [6].

Подальший розвиток проведення змагань у дистанційному форматі сприяв виникненню національних серій віртуальних змагань у Великій Британії, США та інших країнах. Кожна з країн мала свої правила. Так, у США

змагання розбиті на окремі етапи і проводяться у визначені терміни у різних регіонах країни безпосередньо у клубах, які зареєструвались для їх проведення [7].

Змагання у Великій Британії побудовані на іншій моделі - клуб, який бажає організувати онлайн змагання, подає заявку до національної федерації, чим підтверджує виконання вимог до проведення та вноситься до календаря подібних змагань. Змагання мають прописані правила: поділяються на літні (на відкритому повітрі) та зимові (у приміщенні), розділяють спортсменів по гендерній ознаці, виду лука, віку спортсмена та досвіду у лучному спорті [8].

Існують відкриті клубні змагання, де участь можуть приймати всі бажаючі з різних країн світу.

Проведення онлайн-змагань стало можливим завдяки наявності інформаційної системи IANSEO, запуск якої відбувся в Італії у 2008 році, будучи розробленою для втілення потреб введення результатів змагань під егідою Італійської федерації стрільби з лука. Подальший розвиток системи відбувся із її використанням для ведення результатів змагань під егідою Європейської та Всесвітньої федерацій стрільби з лука, а з 2010 року починається її впровадження для ведення змагань зі стрільби з лука у багатьох країнах світу. На сьогоднішній день система IANSEO стала спільною для ведення результатів та інформаційного забезпечення змагань в усьому світі та об'єднує результати більше 14 тис. змагань різного рівня - від клубних турнірів до Олімпійських ігор у дистанційному або звичному форматі за 2008-2023 роки. Використання системи просте, доступ до основних функцій відкритий для всіх бажаючих, для використання потрібен 1 комп'ютер на якому встановлюється система та виконуються необхідні налаштування, а результати вводяться скануванням у застосунку для смартфона QR-коду на карточці реєстрації результатів учасників із відображенням результатів у режимі онлайн.

Онлайн-змагання були організовані в багатьох країнах світу, зокрема в Україні. Восени 2020 та 2021 років проходили відкриті онлайн-змагання зі стрільби з лука у приміщенні "Кубок Каразінського університету", а взимку 2023 року - "Чемпіонат незламного Каразінського університету". Змагання 2020 та 2021 років відбувались у дистанційному режимі - спортсмени самостійно вводили результати своєї стрільби до системи із використанням застосунку IANSEO ScoreKeeper - складової частини інформаційної системи IANSEO, надсилаючи для перевірки коректності результатів фотографії своїх мішеней та паперових карток запису результатів. Це дозволило залучити у 2020 році 174 спортсмени з 9 областей України та 8 країн Європи, Азії, Африки, а у 2021 році - 227 учасників з 13 областей України та 7 країн Європи, Азії, Африки. Останнє змагання взимку 2023 року, відбувалось у відповідності до вимог організації змагань під час дії воєнного стану [1] та Положення про Єдину спортивну класифікацію України [4] до зональних змагань із зазначенням проведення етапів змагання у наперед визначених місцях, а участь брали 397 лучників з 9 областей України. Окрім змагальної складової, проведення зональних змагань дозволило виконати вимоги ЄСКУ для присвоєння дорослих розрядів, де однією з вимог є кількість учасників у виді програми змагання.

Результати дослідження та їх обговорення. Було проаналізовано досвід організації змагань зі стрільби з лука у зональному форматі із використанням інформаційної системи IANSEO в Україні та світі.

Організація віртуального заходу у дистанційному або зональному форматі дозволяє відновити змагальні відчуття в умовах карантинних обмежень або обмежень воєнного стану, виконати вимоги Єдиної спортивної класифікації України для присвоєння дорослих та юнацьких розрядів зі стрільби з лука, відібрати спортсменів у відповідності до їх підготовки, відчувати дух змагання, організувати тренувальний процес дистанційно.

Дискусія. Цілі цього дослідження полягали у аналізі наявних засобів для організації змагань в умовах карантинних обмежень та обмежень воєнного стану, оголошеного в Україні 24 лютого 2023 року, а також вимог Наказу Міністерства молоді та спорту України №1587 "Про деякі питання проведення всеукраїнських спортивних заходів в умовах воєнного стану".

Для досягнення цілей проаналізовано організацію онлайн-змагань під егідою Всесвітньої федерації стрільби з лука, а також у США, Великій Британії, Україні. Окрім того, розглянуто образне тренування, як один із засобів психологічного тренування в умовах зменшення тренувального та змагального навантаження.

Висновки. Стрільба з лука - вид спорту, який дозволяє організувати тренувальні заняття та змагання як у звичному форматі, так і у дистанційному, використовуючи засоби зв'язку та інформаційну систему IANSEO для ведення результатів змагань. За необхідності виконання вимог карантинних обмежень або обмежень воєнного стану, онлайн-формат дозволяє зберігати контроль тренувального процесу тренером та необхідне відчуття змагального ритму.

Перспективи подальших досліджень. На основі аналізу організації онлайн-змагань у різних країнах пропонується розробити серію змагань для залучення більшої кількості учасників з різних областей України та, в подальшому, аналізу успішності виступів учасників онлайн-змагань у змаганнях із звичним форматом проведення. Також зміна формату може стосуватись розширення відчуття участі у реальних змаганнях із використанням аудіо- та відеозаписів з реальних змагань, що допомогло б покращити результати спортсменів на різних рівнях підготовки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондар, А.С., Петренко, І.В., Губарева, А.В. (2023). Особливості проведення масових спортивних заходів в умовах воєнного стану в Україні.

Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту: збірник наукових праць. Харків: ХДАФК, 12-20.

2. Міністерство молоді та спорту України, наказ від 11.10.2013 №582 положення про Єдину спортивну класифікацію України.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1861-13#n14>

3. Наказ Мінмолодьспорту від 28.05.2022 № 1587 "Про деякі питання проведення всеукраїнських спортивних заходів в умовах воєнного стану".
https://i.fbu.kiev.ua/1/files/global/Регламенти/Наказ_проведення%20заходів.pdf

4. A Case Study on the Effect of Imagery Training for Elite Archers of South Korea Youngsook Kima & Taiseok Chang. International Journal of Applied Sports Sciences 2020, Vol. 32, No. 2, 48-65. ISSN 2233-7946 (Online)
<https://doi.org/10.24985/ijass.2020.32.2.48>

5. Archery GB: Virtual archery competition
<https://archerygb.org/competitions/virtual-archery-competitions>

6. Indoor archery World series online 2021
<https://www.worldarchery.sport/competition/22957/november-2021-indoor-archery-world-series-online>.

7. RECAPPING THE 2021 WORLD ARCHERY INDOOR ARCHERY WORLD SERIES <https://archery360.com/2021/02/23/recapping-the-2021-world-archery-indoor-archery-world-series/>

8. The USA Archery Virtual Tournament
<https://www.usarchery.org/events/virtual-tournaments>

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Галазюк Віктор Олександрович: *старший викладач кафедри фізичного виховання та спорту, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна; майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна.*

Viktor Galaziuk: *V. N. Karazin Kharkiv National University, 4, Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine*

orcid.org / [0000-0002-0382-7332](https://orcid.org/0000-0002-0382-7332)

E-mail: v.galaziuk@karazin.ua

Коваль Вікторія Олександрівна: *старший викладач кафедри фізичного виховання та спорту, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна; майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна.*

Victoria Koval: *V. N. Karazin Kharkiv National University, 4, Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine*

orcid.org / [0000-0003-1265-9753](https://orcid.org/0000-0003-1265-9753)

E-mail: v.koval@karazin.ua